

รายงาน

ของ

คณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่งวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พ.ศ. ....

สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

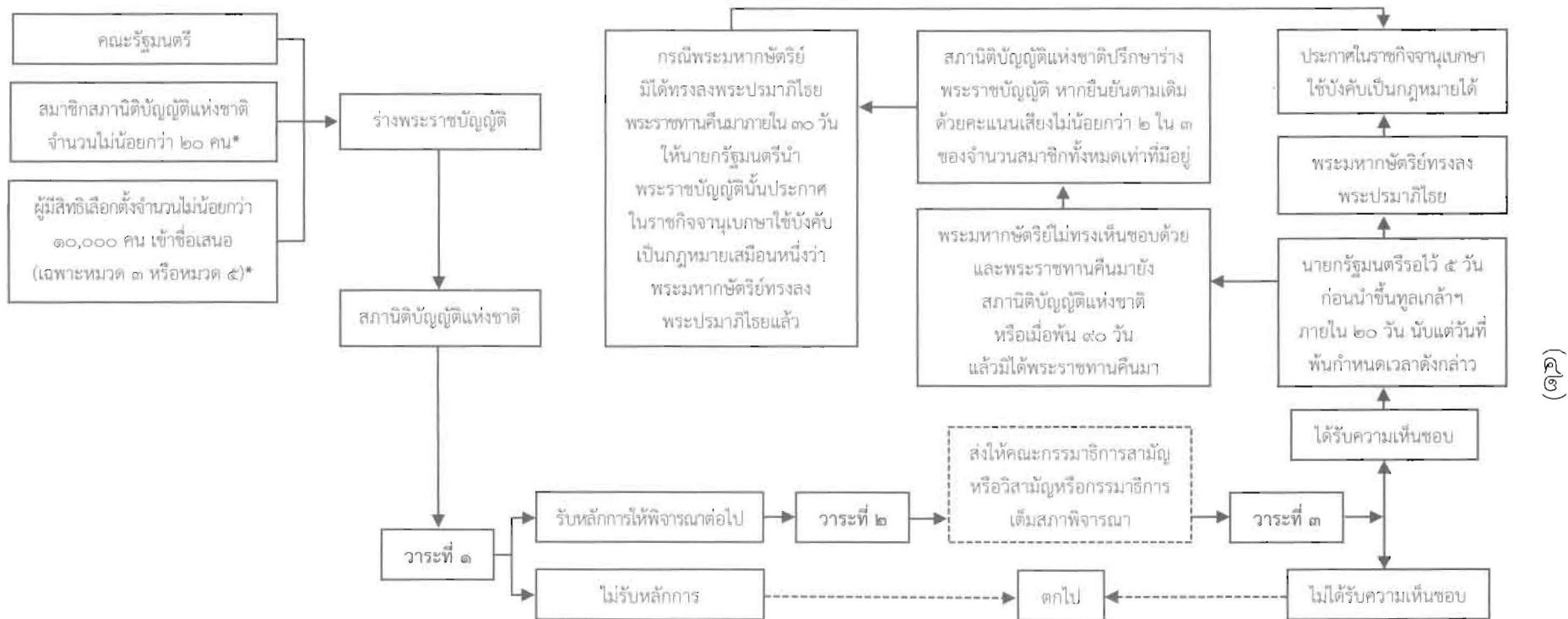
สำนักกรรมการ

สำนักงานเลขานุการรัฐสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขานุการ

สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

กระบวนการการตราพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ในระหว่างที่สภานิตบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และวุฒิสภา ตามบทเฉพาะกาล)

หมายเหตุ : ๑. “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟัง ความคิดเห็นและการวิเคราะห์ที่นั่นต่อประชาชน และนำมามีประกอบการพิจารณาในกระบวนการการตรากฎหมายทุกทั้งนั้น” (มาตรา ๗๙ วรรคสอง)

๑๖. ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติให้เข้าสูตรกล่าว เพื่อพระมหาภารชัยธรรมพงษ์ทรงประปัติเสนอก่อนให้ศาสร์รัฐธรรมนูญตรวจสอบว่าร่างพระราชบัญญัติที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ความเห็นชอบมีเพื่อความดีด้วยวิธีธรรมนูญ หรือตราเขียนโดยไม่ถูกด้องความเห็นของบุคคลดังต่อไปนี้สามารถเสนอเรื่องให้ศาสร์รัฐธรรมนูญตรวจสอบว่าร่างพระราชบัญญัติที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ความเห็นชอบมีเพื่อความดีด้วยวิธีธรรมนูญ

(๒) นายกรัฐมนตรี และเจ้าที่ให้ประธานสภานิตบัญญัติแห่งชาติทราบโดยไม่ชักช้า

* ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินและเส่นอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

จัดทำโดย : กองงานพัฒนาภาษาไทย สำนักภาษาไทย สำนักงานเลขานุการรัฐวิสาหกิจ

รายงาน
ของ
คณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า^{พ.ศ. ....}
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาริการวุฒิสภा
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาริการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเรื่องพระราชนัฐยูติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.....
ที่ สว(สนช)(กมธ.๑) ๑๘๐๙/๒๓๔๗ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานการพิจารณาเรื่องพระราชนัฐยูติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๗ เป็นพิเศษ วันพุธที่สุดที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ได้ลงมติรับหลักการแห่ร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. พลเอก จีระศักดิ์ ชมประเสริฐ
๒. พลโท ชัยยุทธ พร้อมสุข
๓. พลอากาศเอก ทรงธรรม โขคคณพิทักษ์
๔. พลเอก ธีระวัฒน์ บุณยะประดับ
๕. นายชัยนิรุจน์ มะลิวัลย์
๖. นางสาวณัฐภัทร ณวัลย์โพธิ
๗. นายธัญญา เนติธรรมกุล
๘. นายบุญ แซ่จุ่ง
๙. นายปินสักก์ สุรัสวดี
๑๐. นางพีเลพรรณ สมบัติศิริ
๑๑. พลเอก ไพบูลย์ ค้าทันเจริญ
๑๒. นายยรรยง ราชานนท์
๑๓. นายวันชัย สารทูลหัต
๑๔. พลเรือเอก วัลลภ เกิดผล
๑๕. พลเอก วิชิต ศรีประเสริฐ
๑๖. นายวิศิษฐ์ วิชาศิลป์
๑๗. นายศศิน เนติมลาภ
๑๘. พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง
๑๙. พลโท ศรีชัย เทศนา
๒๐. ศาสตราจารย์สนิท อังเชรแก้ว
๒๑. นายอดิศร นุชธรรมรงค์
๒๒. พลเอก อุทธิศ สุนทร

ทั้งนี้...

ทั้งนี้ นายบุญ แซ่จุ่ง ได้มีหนังสือกราบเรียนประธานสถานีติบัญญัติแห่งชาติ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ขอลาออกจากเป็นกรรมการวิสามัญโดยให้อว่าไม่เคยได้รับการแต่งตั้งมา ตั้งแต่ต้น ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติรับทราบและไม่ขอเสนอรายชื่อเพื่อให้สถานีติบัญญัติ แห่งชาติตั้งกรรมการวิสามัญแทนตำแหน่งที่ว่าง ตามข้อบังคับการประชุมสถานีติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๙๙ และข้อ ๑๐๐

อนึ่ง ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... (คณะกรรมการวิสามัญ เป็นผู้เสนอ) คณะกรรมการวิสามัญได้นำร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... (นายบุญ แซ่จุ่ง กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๐,๗๗ คน เป็นผู้เสนอ) โดยที่ประชุม คณะกรรมการวิสามัญกิจการสถานีติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ วันอังคารที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากหากดำเนินการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สถานีติบัญญัติแห่งชาติอาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาการปฏิบัติงานของสถานีติบัญญัติแห่งชาติที่เหลืออยู่ ประกอบกับ สถานีติบัญญัติแห่งชาติได้รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... (คณะกรรมการวิสามัญ เป็นผู้เสนอ) และตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับที่คณะกรรมการวิสามัญ เป็นผู้เสนอไว้แล้ว จึงได้ส่งร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... (นายบุญ แซ่จุ่ง กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๐,๗๗ คน เป็นผู้เสนอ) ไปยังคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาด้วย

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติตั้งกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอต่อที่ประชุมสถานีติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ) พลเรือเอก วัลลภ เกิดผล

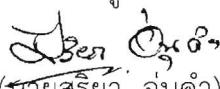
(วัลลภ เกิดผล)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

สถานีติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นายสุริยะ อุ่นคำ)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

สถานีติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๑

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๖๖-๗

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๖๗

วัลลภ พิมพ์

วรรณ / วรรณวิภา ทาน ๑

สุริยะ / ประเสริฐ ทาน ๒

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... (คณะกรรมการวิสามัญชี้แนะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการประยุตติภายใน ๕ วัน โดยมีกำหนดเวลาปฏิบัติงานภายใน ๓๐ วัน นั้น)

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ พลเรือเอก วัลลภ เกิดผล	เป็นประธานคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๒ พลโท ชัยยุทธ พร้อมสุข	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญคนที่หนึ่ง
๑.๓ พลอากาศเอก ทรงธรรม โชคคณพิทักษ์	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญคนที่สอง
๑.๔ พลเอก อุทิศ สุนทร	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญคนที่สาม
๑.๕ พลเอก ไพบูลย์ ค้าหันเจริญ	เป็นเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๖ นายปืนสักก์ สุรัสวดี	เป็นโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๗ ศาสตราจารย์สนิท อักษรแก้ว	เป็นประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๘ นางพิไลพรรณ สมบติศิริ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๙ พลเอก จีระศักดิ์ ชมประ淑	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๑๐ พลเอก วีระวัฒน์ บุณยะประดับ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๑๑ นายวันชัย สารทุลทัต	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ

๒. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้ง นายสุริยา อุ่นคำ สำนักกรรมการ ๑ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘๖ วรรคสาม

๓. ผู้ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น ดังนี้
สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- (๑) นางอัญชลี วงศารojน์
(๒) นางกรรรา บุญศิริ
(๓) นางสาวไปรมา สิงห์กษ์

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายทรัพยากรน้ำ
นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตหีบี และพันธุ์พีช

(๑) นายสมเกียรติ สนธิพิทักษ์กุล

ผู้อำนวยการกองคุ้มครองพันธุ์สัตหีบี
และพีชป่าตามอนุสัญญา

(๒) นายศิลป์ชัย งามพิชญา

นิติกรปฏิบัติการ

(๓) นางสาวณิชากร หนูอุไร

นิติกร

๔. ผู้ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้เชิญมาเข้าแจงแสดงความคิดเห็น ดังนี้

มูลนิธิสืบนาคนะสตีเยร

(๑) นายภาณุเดช เกิดมะลิ

เลขาริการมูลนิธิ

(๒) นางสาวอรุณ พา สังขะมาน

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

(๓) นางสาวบุษรา ธีรกลยานพันธุ์

อาสาสมัคร

กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบในส่วนของสัตหีบีต่างประเทศ

(๑) นายกรุฑิ เกื่องเมือง

ผู้แทนกลุ่ม

(๒) นายสุรเชษฐ์ ประจักษ์วิกรานต์

ผู้แทนกลุ่ม

๕. ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีกรรมการวิสามัญส่วนความเห็น

๖. ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอคำประณีตติ

๗. ผลการพิจารณา

๗.๑ ผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๗.๑.๑ สรุปผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี

โดยที่มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า
“ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบ
ที่อาจเกิดขึ้นจากการกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและ
การวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตราชฎาทุกขั้นตอน
เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลา
ที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้อง
และเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป”

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตหีบี
และพันธุ์พีช จึงได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตหีบี พ.ศ. ....
โดยวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นกรมอุทยานแห่งชาติ สัตหีบี และพันธุ์พีชได้กำหนดช่องทางการรับฟัง
ความคิดเห็นหลาย ๆ ช่องทาง ทั้งการจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นและการรับฟังความคิดเห็นโดยผ่านเว็บไซต์
ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตหีบี และพันธุ์พีช อีกทั้งยังให้ประชาชนสามารถส่งหนังสือเสนอความเห็นมาบ้าง

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชด้วย ซึ่งการจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นนี้ ได้ดำเนินการ จำนวน ๓ ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ โรงแรมเอปีน่าฮ้าส์ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ณ โรงแรมหลุยส์ แทเวิร์น กรุงเทพมหานคร และครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ณ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ส่วนการรับฟังความคิดเห็นโดยผ่านเว็บไซต์นี้ ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น ผ่านเว็บไซต์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช www.dnp.go.th และเว็บไซต์การรับฟังความเห็น กฎหมายไทย www.lawamendment.go.th โดยเปิดให้บุคคลทั่วไปแสดงความคิดเห็นได้ตั้งแต่วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ รวมระยะเวลา ๑๕ วัน

สำหรับประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น เช่น

(๑) บทนิยามต่าง ๆ โดยเฉพาะนิยามคำว่า “สัตว์ป่าควบคุม” ตามอนุสัญญา ว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งอนุรักษ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) หรือ CITES ซึ่งเห็นว่าควรเปลี่ยนเป็นคำว่า “สัตว์เลี้ยงควบคุม” หรือให้เพิ่มเติมหมวดว่าด้วยสัตว์ป่าต่างประเทศเพื่อแยกเป็นการเฉพาะ เนื่องจาก มีหลักเกณฑ์วิธีคิดแตกต่างจากการอนุรักษ์

(๒) ควรถอนกิจกรรมรังออกจากรัฐธรรมนูญชี้สัตว์ป่าคุ้มครอง เพื่อให้นอกกิจกรรมรัง เป็นสัตว์เศรษฐกิจที่เพาะเลี้ยงและครอบครองได้

(๓) ควรปรับเปลี่ยนให้ประชาชนทั่วไปสามารถครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองบางชนิด ได้โดยถือว่าเป็นการอนุรักษ์สัตว์อีกด้านหนึ่งเพื่อไม่ให้สัตว์ป่าสูญพันธุ์

(๔) ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ให้ถือว่าเป็นการ อนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าด้วย เพื่อเป็นการลดจำนวนใบอนุญาต

(๕) ควรสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ต่างประเทศในเชิงธุรกิจให้มากขึ้น เพื่อพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศไทยที่เข้มงวดจนเกินไปจะส่งผลให้เกิดความไม่คล่องตัวในการค้าภายในและ ภายนอกประเทศไทย

(๖) เมื่อผู้ดำเนินกิจการสวนสัตว์ต้องเลิกกิจการสวนสัตว์ ย่อมเป็นสิทธิของ ผู้ดำเนินกิจการที่จะจำหน่ายสัตว์ทั้งหมดในความครอบครองให้กับสวนสัตว์ใด ๆ หรือผู้มีสิทธิที่จะครอบครอง โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือนำสัตว์มาเลี้ยงไว้เองได้

(๗) เงินค่าบริการ เงินค่าตอบแทน เงินค่าปรับ หรือเงินบริจาคมที่ได้รับยกเว้นภาษี และไม่ต้องนำส่วนคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่ให้เก็บไว้เพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟู และบำรุงรักษาเขตราชอาณาจักรพันธุ์สัตว์ ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ควรมีการจัดทำรายรับ การจ่ายเงิน ตลอดทั้งจัดทำแผนและประมาณการไว้ ล่วงหน้าด้วย

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นดังกล่าว กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้นำมาประกอบการพิจารณาเรื่องพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... และ ได้ซึ่งแจงเหตุผลรายประเด็นพร้อมเปิดเผยให้ประชาชนได้รับทราบผ่านเว็บไซต์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช www.dnp.go.th อีกทั้งได้นำประเด็นความเห็นดังกล่าวไปพิจารณาประกอบการซึ่งแจง ในขั้นการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาด้วย นอกจากนี้ยังได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญการแก้ไขเพิ่มเติม เอกสารหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น การวิเคราะห์ผลกรอบทั้งเชิงบวกและลบจากการ

บังคับใช้กฎหมาย ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ แผนและกรอบเวลาในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณาตามขั้นตอน และสภานิติบัญญัติแห่งชาติใช้ประกอบการพิจารณาต่อไป

๗.๑.๒ สรุปผลการดำเนินการตามมาตรา ๗ฯ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในขั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการวิสามัญได้นำผลการดำเนินการตามข้อ ๗.๑.๑ มาใช้ประกอบการพิจารณาในกระบวนการตระร่างพระราชบัญญัตินี้โดยครบถ้วนแล้ว

อนึ่ง ก่อนที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะพิจารณาเพื่อรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ และคำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๒ สั่ง ณ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ (คำสั่งเพิ่มเติม) แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... ขึ้น เพื่อพิจารณาศึกษา โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการจากผู้แทนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... ร่วมเป็นกรรมการด้วย มีการประชุมพิจารณาทั้งสิ้น ๗ ครั้ง ซึ่งในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการนั้น ได้นำร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... ฉบับที่ประชาชนเข้าชื่อเสนอ มาใช้พิจารณาศึกษาควบคู่ไปกับร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการพิจารณา โดยบางประเด็นคณะกรรมการเห็นด้วยและนำไปสู่การเสนอให้มีการแก้ไขในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ แต่หากประเด็นใดมีความเห็นไม่สอดคล้องกันก็ได้มีการซึ่งทำความเข้าใจโดยตลอด นอกจากนี้ ในการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญยังได้เชิญผู้ประกอบการเกี่ยวกับสัตว์ป่าต่างประเทศเข้าร่วมประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น ตลอดทั้งรับเรื่องร้องเรียนจากทุกภาคส่วน เล้วนำมายังคณะกรรมการพิจารณา ทั้งนี้ ด้วยเห็นว่า ปัจจุบันมีผู้ประกอบธุรกิจเพาะเลี้ยงและค้าสัตว์ป่าจำนวนมากที่อาจจะได้รับผลกระทบ ประกอบกับปรากฏข้อมูลว่าสัตว์ป่าที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาฯ ด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์บางชนิดมีจำนวนมากขึ้น หากมีการกำหนดมาตรการควบคุมอย่างเข้มงวด ในด้านของการประกอบธุรกิจอาจส่งผลกระทบได้ เพราะสัตว์ป่าตามอนุสัญญาดังกล่าวบางชนิดได้ถูกลายเป็นอาชีพของประชาชนแล้ว ในการพิจารnar่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ของคณะกรรมการวิสามัญจึงต้องอยู่บนพื้นฐานของความจำเป็นที่จะไปกำหนดมาตรการในการควบคุมให้เกิดความเหมาะสม และในขณะเดียวกัน หากไม่มีการควบคุมก็จะถูกมองเป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมได้ ดังนั้น การพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในครั้งนี้จึงต้องทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการควบคุมกับการส่งเสริม

๗.๒ ผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

คำบรรยาย

มีการแก้ไข

มาตรา ๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔

มีการแก้ไข

มาตรา ๕

ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๑ สัตว์ป่า

ไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๑ ประเภทสัตว์ป่า

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖

มีการแก้ไข

มาตรา ๗

มีการแก้ไข

มาตรา ๘

มีการแก้ไข

มาตรา ๙๐

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑

ไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๒ การคุ้มครองสัตว์ป่า

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖

ไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๓ การครอบครองสัตว์ป่า

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๐ มีการแก้ไข

มาตรา ๒๐/๑ คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

ส่วนที่ ๔ การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน
ชิ้งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๑ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๒ มีการแก้ไข

มาตรา ๒๓ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๔ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๕ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๖ ไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๕ การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์
สัตว์ป่า และการค้าสัตว์ป่า ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๗ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๘ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๙ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๐ มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๖ การดำเนินการต่อสัตว์ป่าอันตราย
และชาگสัตว์ป่าอันตราย

มีการแก้ไข

มาตรา ๓๑

มีการแก้ไข

หมวด ๒ สวนสัตว์

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๒

มีการแก้ไข

มาตรา ๓๓

มีการแก้ไข

มาตรา ๓๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๗

มีการแก้ไข

หมวด ๓ คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๘

มีการแก้ไข

มาตรา ๓๙

มีการแก้ไข

มาตรา ๔๐

มีการแก้ไข

มาตรา ๔๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๓

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๔

มีการแก้ไข

มาตรา ๔๕

ไม่มีการแก้ไข

<u>หมวด ๔ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>ส่วนที่ ๑ การกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๖</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๗</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๘</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๙</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>ส่วนที่ ๒ การคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษา</u> <u>เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๓</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๔</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๕</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๖</u>	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๕ เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทน</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๗</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๘</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๙</u>	มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๖๐</u>	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๖ เอกหัมล่าสัตว์ป่า</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๑</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๒</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๔</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๔/๑</u>	คณะกรรมการมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๖๕</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๕/๑</u>	คณะกรรมการมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๖๖</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๗</u>	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๗ การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>หมวด ๘ พนักงานเจ้าหน้าที่</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๙</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๐</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๒</u>	ไม่มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๗๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๔</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๖</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๗</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๙</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๓</u>	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๙ บทกำหนดโทษ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙๔</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙๖</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙๗</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙๙</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐๐</u>	ไม่มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๙๐</u>	คณะกรรมการตัดออก
<u>มาตรา ๙๑</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙๔</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙๖</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙๗</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙๙</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐๑</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐๑/๑</u>	คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๑๐๑/๒</u>	คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๑๐๒</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐๔</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐๖</u>	ไม่มีการแก้ไข

<u>บทเฉพาะกาล</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐๗</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐๙</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๑๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๑๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๑๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๑๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๑๔</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๑๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๑๖</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๑๗</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>อัตราค่าธรรมเนียม</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>บัญชีสตว์ป่าสงวน</u>	มีการแก้ไข

๔. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....
เห็นควรตั้งข้อสังเกตเพื่อเสนอห่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ดังนี้

๔.๑ การอกร่างเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยกเว้นการนำร่าง
ค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่าตามร่างมาตรา ๑๖ จะต้องมีความชัดเจนและเหมาะสม โดยคำนึงถึงสถานภาพ
ของผู้ครอบครองสัตว์ป่าและการคุ้มครองสวัสดิภาพสัตว์ป่าเป็นสำคัญ ประชาชนทั่วไปที่ไม่ใช้ผู้ประกอบการ
หรือผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสัตว์ป่าควรจะได้รับการยกเว้น การเก็บค่าใช้จ่ายหรือเก็บในอัตราที่สูง
เกินสมควรอาจไม่เป็นการส่งเสริมให้มีการส่งมอบคืนและมีการนำสัตว์ป่าไปปล่อยทิ้งหรือเลี้ยงไปตามสภาพ
จนสัตว์ป่านั้นตายไปเอง แต่สำหรับผู้ประกอบการหรือผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสัตว์ป่าหากมีการส่งมอบคืน
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชควรจัดเก็บค่าใช้จ่ายทุกกรณีโดยไม่มีข้อยกเว้น

๔.๒ ใน การจัดทำแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าแต่ละแห่ง^๑
ตามร่างมาตรา ๕๑ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนที่เกี่ยวข้องได้เข้าไป
มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนดังกล่าวด้วย

๔.๓ ปัจจุบันเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าแต่ละแห่งได้มีการตั้ง “คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำฯ
เขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า” ซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่อการให้คำปรึกษา แนะนำ หรือสนับสนุนการดำเนินงานของ
เขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า และที่ผ่านมาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดังกล่าวได้ผลดี ดังนั้น เพื่อประโยชน์
ในการคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า จึงควรสนับสนุนให้ดำเนินการต่อไป และควรให้
เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าแต่ละแห่ง^๒
ตามร่างมาตรา ๕๑ ด้วย

๔.๔ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชต้องซึ่งแจงและทำความเข้าใจกับประชาชน
พนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเจตนารมน์และสาระสำคัญของร่างมาตรา ๑๑๗ ให้ชัดเจน
เพื่อให้ประชาชนเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดได้อย่างถูกต้อง^๓
และต้องกำชับพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชด้วยว่า กรณีที่เป็นการใช้
ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติภายนอกเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าภายใต้กรอบเงื่อนไขการ
อยู่อาศัยหรือทำกินของประชาชนตามบัญชีรายชื่อที่ผ่านการสำรวจของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า^๔
และพันธุ์พืชแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องไม่ดำเนินการใดกับประชาชนดังกล่าว

๕. คณะกรรมการวิสามัญได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม
รวมทั้งข้อสังเกตมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

พลเอก

(พญพยุต คำทันเจริญ)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า^๑
พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการและมาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายไม่เหมาะสม และไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่จะใช้เป็นเครื่องมือหรือเอื้ออำนวยต่อการส่วน อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา พื้นพูดสัตว์ป่าและแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติอื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกในข้อตกลงระหว่างประเทศ ด้านสัตว์ป่าและพืชป่าซึ่งมีผลทำให้ต้องปฏิบัติตามพันธกรณียภายใต้ข้อตกลงระหว่างประเทศดังกล่าว เพื่อจัดให้มีมาตรการในการควบคุมการครอบครอง การค้า การนำเข้า ออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า ซากระดับโลก และผลิตภัณฑ์จากซากระดับโลก ตลอดจนการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่าให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พระราชบัญญัตินี้เป็นทบทวนแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อให้การส่วน อนุรักษ์ คุ้มครอง และบำรุงรักษาทรัพยากรัฐสัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
และการบริหารจัดการสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ
ในพื้นที่ดังกล่าวให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับ
เงื่อนไขที่บัญญัตไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า
พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

- (๒) พระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖
 (๓) พระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดซึ่งโดยทั่วไปย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในธรรมชาติอย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงขี้และตัวอ่อนของสัตว์เหล่านั้นด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหะตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหะ สัตว์ซึ่งได้รับการยอมรับในทางวิชาการว่าสายพันธุ์นั้นเป็นสัตว์บ้านไม่ใช่สัตว์ป่า และสัตว์ที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์ดังกล่าว

“สัตว์ป่าส่วน” หมายความว่า สัตว์ป่าหากหรือสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์จำเป็นต้องส่วนและอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่าคุ้มครอง” หมายความว่า สัตว์ป่าที่มีความสำคัญต่อระบบ生écological หรือจำนวนประชากรของสัตว์ป่าชนิดนั้นมีแนวโน้มลดลงอันอาจส่งผลกระทบต่อระบบ生écological ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่าควบคุม” หมายความว่า สัตว์ป่าที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ และสัตว์ป่าอื่นที่ต้องมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสมตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่าอันตราย” หมายความว่า สัตว์ป่าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษต่อมนุษย์หรือสัตว์ป่าอื่น หรือมีผลลัพธ์ทางเดินหายใจสัตว์ป่า พิษป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบ生écological เปลี่ยนแปลงเสียหายอย่างรวดเร็ว หรือเป็นพาหะนำโรคหรือแมลงศัตรูพืชตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

“ชากระสัตว์ป่า” หมายความว่า ร่างกาย หรือส่วนของร่างของสัตว์ป่าที่ตายแล้ว หรือเนื้อของสัตว์ป่า ไม่ว่าจะได้ปั้ง ต้ม رم ย่าง ตากแห้ง หมัก ดอง หรือทำอย่างอื่นเพื่อไม่ให้เน่าเปื่อย และไม่ว่าจะชำแหละ แยกออก หรืออยู่ในร่างของสัตว์ปานั้น และให้หมายความรวมถึงขา หนัง กระดูก กะโหลก ฟัน งา ขน นอ ขน เกล็ด เล็บ กระดอง เปลือก เลือด น้ำเสือ น้ำเชื้อ หรือส่วนต่าง ๆ ของสัตว์ป่าที่แยกออกจากร่างของสัตว์ป่าไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือตายแล้ว

“ผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า” ให้หมายความรวมถึงอนุพันธ์หรือสิ่งอื่นใดที่ได้มาจากการสัตว์ป่าหรือชากระสัตว์ป่าที่ตรวจสอบหรือจำแนกได้โดยเอกสารกำกับ บรรจุภัณฑ์ เครื่องหมายฉลาก หรืออื่น ๆ ว่าเป็นของสัตว์ป่าชนิดนั้น ๆ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ล่า” หมายความว่า เก็บ ตัก จับ ยิง ฆ่า หรือทำอันตรายด้วยประการอื่นใดแก่สัตว์ป่าที่ไม่มีเจ้าของและอยู่อย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงการไล่ การต้อน การเรียก การล่อ หรือการอื่น ๆ เพื่อเก็บ ตัก จับ ยิง ฆ่า หรือทำอันตรายแก่สัตว์ปานั้น

“เพาะพันธุ์” หมายความว่า ขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่นำมาเลี้ยงโดยวิธีผสมพันธุ์ และให้หมายความรวมถึงขยายพันธุ์สัตว์ป่าด้วยวิธีผสมเทียม ย้ายฝากรัวอ่อน หรือโดยวิธีการอื่นใดซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มจำนวนสัตว์ป่าดังกล่าว

“ค้า” หมายความว่า ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงมีหรือแสดงไว้ซึ่งสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า

หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าเพื่อการค้า การประกาศหรือโฆษณาหรือนำเสนอทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือสื่อใด ๆ เพื่อการค้าด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร และใช้ห้ามขายความรวมถึงนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าที่เคยส่งออกไป นอกราชอาณาจักรแล้ว

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงนำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าที่เคยนำเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว

“นำผ่าน” หมายความว่า การผ่านแดนและการถ่ายลำตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

“ด่านตรวจสัตว์ป่า” หมายความว่า ด่านตรวจสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า

“สวนสัตว์” หมายความว่า สถานที่หรือบริเวณซึ่งรวบรวมสัตว์ป่า และจัดแสดงไว้เพื่อประโยชน์แก่การพักผ่อนหย่อนใจ การเรียน การศึกษา การค้นคว้าหรือวิจัย การอนุรักษ์ หรือเชิงแผลงการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อประโยชน์แก่กิจการสวนสัตว์นั้น

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎหมาย กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่น หรือออกกฎหมาย ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

การออกกฎหมาย กำหนดค่าธรรมเนียมตามวรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันโดยคำนึงถึงชนิด ประเภท หรือจำนวนของสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า หรือขนาด ลักษณะ หรือประเภทของกิจกรรมหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการก็ได้ กฎหมาย ระเบียบ และประกาศ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
สัตว์ป่า

ส่วนที่ ๑
ประเภทสัตว์ป่า

มาตรา ๖ ให้สัตว์ป่าตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นสัตว์ป่าสงวน ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชอิงค์โดยคำแนะนำนั่ง ความเห็นชอบของคณะกรรมการเห็นว่าสัตว์ป่าชนิดใดให้สัตสูญพันธุ์สำเร็จเป็นต้องสงวนและอนุรักษ์ไว้ อายุกษะน้ำดื่ม สมควรกำหนดเป็นสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในราชบุตรนั่ง ให้กระทำโดยตรา เป็นพระราชบัญญัติ

ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชอิงค์โดยคำแนะนำนั่ง ความเห็นชอบของคณะกรรมการเห็นว่าสัตว์ป่าสงวนได้ตามที่กำหนดในราชบุตรนั่งและวรคลส่อง มีจำนวนเพิ่มขึ้นจนไม่มีสภาพใกล้สูญพันธุ์และไม่มีความจำเป็นต้องสงวนและอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวด อีกด้วยไป จะเสนอให้สัตว์ป่าสงวนนั้นพ้นจากการเป็นสัตว์ป่าสงวนก็ได้ โดยตราเป็นพระราชบัญญัติ

มาตรา ๗ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ หรือส่วนสนับสนุนของสัตว์ป่าชนิดนั้นมีแนวโน้มสลดสหัสันต์ภาพและสกปรกต่อระบบนิเวศ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๘ การกำหนดให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดใดที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ ในทางเศรษฐกิจเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้กำหนดโดยประกาศของรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๙ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญา สั่งตัวยศการตัวแทนระหว่างประเทศซึ่งอนุสัตว์ป่าและพืชป่าที่ให้สัตสูญพันธุ์ และสัตว์ป่าอื่นที่ต้องมี มาตรการควบคุมที่เหมาะสมเป็นสัตว์ป่าควบคุม ให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการตราพระราชบัญญัติตามมาตรา ๖ วรคลส่อง กำหนดชนิดของสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติม ให้ผู้มีอำนาจครอบครองซึ่งสัตว์ป่าหรือจากสัตว์ป่าโดยชอบ ด้วยกฎหมายซึ่งตรงกับชนิดของสัตว์ป่าสงวนที่กำหนดเพิ่มเติมอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติออกนั้นมีผล ใช้บังคับ แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือจากสัตว์ป่าสงวนต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชอิงค์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้ง เผยแพร่ให้สาธารณชนทราบตามวิธีการที่อิงค์กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่า สิบห้านาที สามสิบวัน

เมื่อได้แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรคหนึ่งแล้ว หากผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไป ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณา ออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราวหรือในรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนแก่ผู้นั้น

เมื่อได้แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรคหนึ่งแล้ว หากผู้ครอบครองตามวรคหนึ่งประสงค์จะจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวนนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบตามวรคสี่ ในกรณีไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ภายในเวลาดังกล่าว หากมีสัตว์ป่า สงวนเหลืออยู่เท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้นยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดิน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาต ครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวน อายุใบอนุญาต หรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวน ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนไม่ได้ดำเนินการ ตามวรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นยินยอมให้สัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนที่มีไว้ในครอบครอง ตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีการออกกฎหมายระหว่างประเทศตามมาตรา ๗ กำหนดชนิด ของสัตว์ป่าคุ้มครองเพิ่มเติม ให้นำความในมาตรา ๑๐ วรคหนึ่งและวรคสอง มาใช้บังคับแก่ ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งตรงกับชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองที่กำหนดเพิ่มเติมอยู่ก่อนวันที่กฎหมายระหว่างประเทศดังกล่าวมีผลใช้บังคับ โดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้ครอบครองตามวรคหนึ่งประสงค์จะจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่า คุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ หรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการ เพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ในกรณีที่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบตามวรคสาม ในกรณีไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ภายในเวลาดังกล่าว หากมีสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นยินยอม ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาต ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครอง อายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครอง ชากระสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า คุ้มครองที่มีไว้เพื่อการค้า การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง

การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองหรือชากระดับสัตว์ป่าคุ้มครองไม่ได้
ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นยินยอมให้สัตว์ป่าคุ้มครองหรือชากระดับสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้
ในครอบครองตกเป็นของแผ่นดิน

ส่วนที่ ๒

การคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง

มาตรา ๑๓ ผู้ใดล่าสัตว์ป่าที่เป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้
ด้วยความจำเป็นและภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(๑) เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตราย หรือเพื่อสงวนหรือรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สิน
ของตนเองหรือผู้อื่น และ

(๒) การล่าน้ำได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ

ผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งต้องไม่เคลื่อนย้ายสัตว์ป่าหรือชากระดับสัตว์ป่าที่ถูกล่าน้ำ
เว้นแต่กรณีมีความจำเป็น และต้องแจ้งเหตุที่ได้ล่าหรือเคลื่อนย้ายสัตว์ป่านั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
หรือพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ทราบโดยพลัน ในกรณีเช่นว่านี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร่วมกับ
พนักงานสอบสวนดำเนินการตรวจสอบเหตุแห่งการล่าหรือเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าโดยเร็ว และให้
ดำเนินการแก่สัตว์ป่าหรือชากระดับปานั้นตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของ
คณะกรรมการ

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของ
สัตว์ป่าสงวน เว้นแต่เป็นกรณีของผู้ที่มีสัตว์ป่าสงวนไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง
เว้นแต่เป็นรังของสัตว์ป่าคุ้มครองตามชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและโดยได้รับใบอนุญาตจาก
พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีผู้ที่มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตาม
พระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งและวรคสองมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนก
ตามกฎหมายว่าด้วยการรังนกอีกอ่อน และผู้ที่อาศัยอำนาจของผู้รับอนุญาตดังกล่าว แต่ต้องปฏิบัติ
ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต

การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตตามวรรคสอง ให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

**มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งหรือปล่อยเป็นอิสระซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง
หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์ป่านั้นพ้นจากการดูแลของตน**

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้มิไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง
หรือสัตว์ป่าควบคุมที่ได้มาโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ และได้จำหน่าย จ่าย หรือโอนให้แก่ผู้ที่
สามารถครอบครองสัตว์ป่าดังกล่าวได้โดยชอบตามพระราชบัญญัตินี้ หรือได้ส่งมอบให้แก่กรมอุทยาน
แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงในกรณีที่สัตว์ป่านั้นเป็นสัตว์น้ำตามมาตรา ๑๖

**มาตรา ๑๖ ในกรณีผู้มีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม
ไว้ในครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถเลี้ยงดูสัตว์ป่านั้น
ต่อไปได้ และประสงค์จะส่งมอบสัตว์ป่านั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
หรือกรมประมงในกรณีที่สัตว์ป่านั้นเป็นสัตว์น้ำ ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยผู้ครอบครองสัตว์ป่า
ดังกล่าวต้องชำระค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่าแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี และให้ถือว่าผู้นั้นยินยอมให้สัตว์ป่านั้นตกเป็นของแผ่นดิน**

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การรับมอบสัตว์ป่า
อัตราค่าใช้จ่าย การชำระค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า และการยกเว้นค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า
ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ การกำหนดอัตรา
ค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่าต้องเหมาะสมสมกับชนิดหรือประเภทของสัตว์ป่า โดยอย่างน้อยให้คำนึงถึง
ค่าอาหารสัตว์ป่า ค่ายาและเวชภัณฑ์ ค่าแรงงานจัดการสถานที่เลี้ยงดู ค่ากรงเลี้ยงและโรงเรือน

ส่วนที่ ๓ การครอบครองสัตว์ป่า

**มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดมิไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง
หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่**

(๑) เป็นการครอบครองโดยผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์
ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

(๒) เป็นการครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ของผู้รับใบอนุญาตดำเนิน
กิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ที่มิไว้เพื่อการเพาะพันธุ์หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์
หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว

(๓) เป็นกรณีตามมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑

มาตรา ๑๙ ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตาม มาตรา ๘ ที่ได้มามากการเพาะพันธุ์หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี เว้นแต่ เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๒๙

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เนพาชนิดที่ รัฐมนตรีประกาศกำหนดหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่ เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๒๙

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการครอบครอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่มีการออกประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมตาม มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ให้ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่ประกาศนั้น มีผลใช้บังคับ แจ้งการครอบครองสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในเวลาที่กฎหมายแห่งราชบัติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบตามวิธีการ ที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่า สี่สัปดาห์

มาตรา ๒๐/๑ ความในมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๙ มิให้ใช้บังคับ แก่การซ้ายเหลือสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ และสัตว์ป่าควบคุม ที่ถูกทอดทิ้ง บาดเจ็บ บ้ำย หรืออ่อนแอด และได้แจ้งการซ้ายเหลือสัตว์ป่านั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ส่วนที่ ๔

การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า และด้านตรวจสอบสัตว์ป่า

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การอนุญาตตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็นการกระทำเพื่อกิจการ สร้างสัตว์ของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสร้างสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสร้างสัตว์ ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต
การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๒ ผู้ใดจะนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้
สัตว์ป่าควบคุม ชากระดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาต
จากอธิบดี

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ในกรณีเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือชากระดังกล่าว
หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดังกล่าว จะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็นการกระทำเพื่อกิจการสวนสัตว์
ของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงาน
ของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งชากระดังกล่าว เพื่อใช้สอยส่วนตัวตามชนิด ประเภท
และจำนวนที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยต้องปฏิบัติภาระเบี้ยนห้ออินเดียหนนด

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต
การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่การส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ชากระดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดังกล่าว
ที่มิใช่สัตว์ป่าสวน สัตว์ป่าคุ้มครอง และสัตว์ป่าควบคุม จะต้องมีใบรับรองการส่งออกตาม
ความต้องการของประเทศปลายทาง หรือผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกผู้ใดประสงค์จะได้ใบรับรองการนำเข้า
หรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ชากระดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดังกล่าว อาจยื่นคำขอรับใบรับรอง
การนำเข้าหรือส่งออกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบรับรองและผู้รับโอนใบรับรอง
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบรับรองและการออกใบรับรอง อายุใบรับรอง การต่ออายุ
ใบรับรอง การโอนใบรับรอง และการออกใบแทนใบรับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ผู้ใดจะนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครอง
ที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ชากระดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดังกล่าว ให้แจ้งต่อ
พนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการนำผ่าน
ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจดังด้านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตแห่งด่านนั้น ๆ
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุมที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ชากระดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดังกล่าว เมื่อมีการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุมที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ชากระดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดังกล่าว ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ เจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออก เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ตรวจสอบแล้วจึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๕ การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า และการค้าสัตว์ป่า

มาตรา ๒๗ ผู้ได้จะดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ตามมาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เนพาชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องได้รับ ใบอนุญาตจากอธิบดี

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ได้ค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ชากระดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดังกล่าว

มาตรา ๒๙ ผู้ได้จะค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ สัตว์ป่าควบคุม ตามมาตรา ๙ เนพาชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ชากระดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

ความในวรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ตามมาตรา ๒๗ ที่ประสงค์จะค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ สัตว์ป่าควบคุม ตามมาตรา ๙ เนพาชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ชากระดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดังกล่าว โดยผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ต้องปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ของผู้รับใบอนุญาตค้าที่กำหนดในกฎกระทรวงตามวรคสองด้วย และในกรณีที่ผู้ได้รับ

ใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ให้ถือเป็นเหตุพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ด้วย

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่มีการออกประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุม ตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ดำเนินกิจการเพาพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือค้าสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่ประกาศนั้นมีผลใช้บังคับ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๙ วรรคสอง

แล้วแต่กรณี ภายในเวลาที่ห้ามอุทัยกานแห่งชาติ สัตว์ป่า แหะพันธุ์พิเศษอธิบดีกำหนดโดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่ให้สาธารณะตามวิธีการที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่า สี่สัปดาห์ สามสิบวัน

เมื่อยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้ว ให้ดำเนินกิจการเพาพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือค้าสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวต่อไปได้จนกว่า อธิบดีจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

ส่วนที่ ๖ การดำเนินการต่อสัตว์ป่าอันตรายและซากสัตว์ป่าอันตราย

มาตรา ๓๑ ไม่ชอบนี้ห้ามสัตว์ป่าห้ามสัตว์ป่าได้อาสาห์ให้เหตุอันตราย หรือเป็นพิษต่ออนุชัญห์หรือสัตว์ป่าอื่น หรือมีผลศูดคลายให้สัตว์ป่า พิษป่า สีขี้เหลือง หรือจะขยับไม่สะดวก เผยตัวยั่งหยอกเสียงหายอย่างรุนแรงหรือเสียงดังรุนแรง ให้รู้สึกตระหนักรู้สึกหัวใจเต้นแรง ประกายตากระแทกหัวใจ ให้สัตว์ป่าน้ำห้ามสัตว์ป่าดักฟังสั่นสะเทือนชนิด ประเภท หรือจำนวน หรือขนาดห้ามกำหนดให้เป็นสัตว์ป่าอันตรายห้ามสัตว์ป่าอันตราย ให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี

ผู้ใดมีสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตรายตามนี้ดังกล่าวไว้ในครอบครอง ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามมาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตราย ดังกล่าวตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองมนุษย์ สัตว์ป่า พิษป่า สีงวดล้อมหรือระบบนิเวศ มิให้ได้รับอันตรายหรือความเสียหายมากขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของอธิบดีอาจมีคำสั่งให้ผู้ครอบครองซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตรายห้ามสัตว์ป่าอันตรายนี้ ดังกล่าวกำจัดหรือทำลายสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้น หรือส่งมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ปานั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อกำจัดหรือทำลายต่อไปโดยเชื้อ

ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งหรือปล่อยเป็นอิสระซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว

หมวด ๒
สวนสัตว์

มาตรา ๓๒ ผู้ใดจะจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี โดยยื่นเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ บัญชีรายการชนิดและจำนวนสัตว์ป่าหรือซากระดึงป่าที่มีหรือจะมีไว้ในครอบครองโดยต้องแสดงหลักฐานการได้มา พร้อมด้วยแผนที่ แสดงที่ดิน แบบแปลน และแผนผังของสวนสัตว์

โครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผังของสวนสัตว์ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ที่อธิบดี ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผังนั้นถูกต้องแล้ว ให้ออกหนังสือรับรองเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาขออนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป หากเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ แบบแปลน หรือแผนผังนั้นไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาต พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาให้ผู้นั้นแก้ไข เมื่อพนักงานดังแล้ว ไม่ดำเนินการให้ถูกต้องให้ถือว่าไม่ประสงค์จะจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์

มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดการพื้นที่เลี้ยงและจัดแสดงสัตว์
- (๒) การดูแลด้านโภชนาการ
- (๓) การสุขาภิบาล การบำบัดน้ำเสีย การกำจัดของเสีย และการควบคุมโรค
- (๔) การดูแลรักษาสัตว์
- (๕) การจัดสวัสดิภาพสัตว์
- (๖) ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย
- (๗) การปฏิบัติการและมาตรการฉุกเฉินต่าง ๆ
- (๘) แนวทางการให้ความรู้หรือการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสัตว์

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และการออกหนังสือรับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตได้นำสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากระดึงป่า ดังกล่าวซึ่งเคยได้รับใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว หรือใบรับรองการครอบครองซากระดึงป่า มากยิ่นประกอบการขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวหรือใบรับรองการครอบครองซากระดึงป่าดังกล่าวนั้นเป็นอันสิ้นสุดลงเมื่อได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์

มาตรา ๓๓ ในระหว่างการก่อสร้างสวนสัตว์ หากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมประมง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ซึ่งสวนสัตว์นั้นตั้งอยู่ พบว่า การก่อสร้างไม่เป็นไปตามโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ แบบแปลน และแผนผังที่ได้ยื่นไว้ ตามมาตรา ๓๒ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี สั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องภายในระยะเวลา ที่กำหนด เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการเสร็จแล้ว ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบความถูกต้องต่อไป

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงแบบแปลนหรือแผนผัง ให้แจ้ง และส่งแบบแปลนและแผนผังที่แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องแจ้งผลการพิจารณาว่าแบบแปลนและแผนผังนั้นเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ ตามมาตรา ๓๒ ภายใต้เก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่แจ้งผลภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการต่อไปได้

ก่อนการเปิดให้บริการสวนสัตว์ ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการจัดตั้งสวนสัตว์และแจ้งผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้อง ให้อธิบดีออกใบอนุญาตแก้ผู้ขอรับใบอนุญาต หากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินภาระภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าอธิบดีมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอและต้องออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๓๔ ในระหว่างการประกอบกิจการสวนสัตว์ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมประมง แล้วแต่กรณี ควบคุมให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการให้เป็นไปตาม มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒

ในกรณีที่ตรวจสอบพบว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน การจัดการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือบริโภคภายในสวนสัตว์มีสภาพที่เป็นอันตรายหรือเดือดร้อน ร้ายแรงแก่ประชาชนหรือก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่า ให้อธิบดีมีอำนาจ ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตนั้นปรับปรุงแก้ไขสภาพนั้นให้หมดไป

ในกรณีที่สัตว์ป่าส่วน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากระดับสัตว์ป่าดังกล่าว ที่อยู่ในความครอบครองมีจำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลง หรือในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือโอนกรรมสิทธิ์ ซึ่งสัตว์ป่าส่วน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากระดับสัตว์ป่าดังกล่าวระหว่างสวนสัตว์ ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่แจ้งต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๕ การประกอบกิจการส่วนสัตว์แห่งได้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้ง และประกอบกิจการส่วนสัตว์ทั้งจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และอธิบดี กรมประมงสำหรับการประกอบกิจการส่วนสัตว์แห่งนั้น และผู้ได้รับใบอนุญาตถูกคำสั่งพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตฉบับหนึ่ง ให้มีผลเป็นการระงับการประกอบกิจการส่วนสัตว์ทั้งหมด เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดหรือให้มีผล เป็นการเพิกถอนใบอนุญาตอีกฉบับหนึ่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๖ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการส่วนสัตว์แห่งได้ประสงค์ จะเลิกประกอบกิจการ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดีทราบล่วงหน้าก่อนวันเลิกกิจกรรมตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้นำความในมาตรา ๓๖ มาใช้บังคับแก่ การดำเนินการกับสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครองของผู้เลิกประกอบกิจการส่วนสัตว์ ตามใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการส่วนสัตว์แห่งนั้นให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ เลิกประกอบกิจการส่วนสัตว์โดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลส่วนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตาม หน้าที่ ก่อนการเปิดให้บริการส่วนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐจัดกล่าว แจ้งการจัดตั้งส่วนสัตว์ต่ออธิบดีเพื่อให้มีการตรวจสอบ หากพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าการจัดตั้ง ส่วนสัตวนี้ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการส่วนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ แจ้งให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงหรือแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า ได้มีการดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขส่วนสัตวนี้ให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการส่วนสัตว์แล้ว ให้ดำเนินกิจการส่วนสัตว์ได้

เพื่อประโยชน์ในการศึกษาดูแลส่วนสัตว์ป่า ให้ส่วนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐ จัดตั้งตามหน้าที่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ และจัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครอง ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือ กรมประมง แล้วแต่กรณี ทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

การดำเนินการตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการ

หมวด ๓ คณะกรรมการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๓๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการส่วนและ คุ้มครองสัตว์ป่า” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ **ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการตำรวจนัก แห่งชาติ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมประมง**

อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมศุลกากร เอกอัธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะกรรมการต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ด้านสัตว์ป่า ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านขนบรรณเนียมประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชนชุมชน หรือด้านกฎหมาย เป็นกรรมการให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้แทนภาคเอกชน ภาคประชาสังคมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

มาตรา ๓๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีประสบการณ์หรือทำงานในด้านที่ได้รับการแต่งตั้งไม่น้อยกว่าสิบปี

ข. ลักษณะต้องห้าม

- (๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๒/๑) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๒) เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๓) เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารห้องเรียน กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพระครุฑาระหว่างที่ปรึกษาพรองการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พระครุฑาระหว่างที่ปรึกษาพรองการเมือง

มาตรา ๔๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีภาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

มาตรา ๔๑ นอกจากการพันจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คงะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (๔) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๙

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณารัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีภาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่ว่าวาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

มาตรา ๔๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยข้อด้อยที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงข้อด้วย

มาตรา ๔๔ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่เป็นเขตราชพัณฑุสัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขยายหรือการเพิกถอนเขตราชพัณฑุสัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขยายหรือการเพิกถอนเขตราชพัณฑุสัตว์ป่า

(๒) เสนอแนะนโยบายและมาตรการที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองและดูแลรักษา สภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ในเขตราชพัณฑุสัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า

(๓) ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตราชพัณฑุสัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๔) กำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อการอนุรักษ์และเพาะพันธุสัตว์ป่า การค้าสัตว์ป่า ชากระดูกสันหลัง แหล่งพันธุกรรม แหล่งอนุรักษ์และแหล่งอนุรักษ์สัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากชากระดูกสันหลัง และการประกอบกิจกรรมสวนสัตว์

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎหมาย ระเบียบ หรือประกาศที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

(๖) ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับสัตว์ป่า และปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการต้องรับผิดชอบหมาย

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะกรรมการที่มีอำนาจทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมของคณะกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๔๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔
เขตราชพัณฑ์สัตว์ป่า

ส่วนที่ ๑
การกำหนดเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่า

มาตรา ๔๖ เมื่อปรากฏว่าบริเวณพื้นที่ได้มีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือระบบ生物ในโครงสร้าง เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยตราเป็นพระราชบัญญัติและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตนั้นด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “เขตราชพัณฑ์สัตว์ป่า”

เมื่อพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับแล้ว ให้มาตรการบังคับหรือมาตรการคุ้มครองในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กฎหมายอื่นจะได้กำหนดมาตรการในเรื่องดังกล่าวไว้ไม่ต่ำกว่ามาตรการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๗ พื้นที่ที่จะกำหนดให้เป็นเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่า ต้องมีได้เป็นที่ดินที่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่นของบุคคลใด เว้นแต่เป็นที่ดินของหน่วยงานของรัฐ

การกำหนดเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่าในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดูแลรักษา หรือเป็นของหน่วยงานของรัฐ หรือมีหน่วยงานของรัฐได้รับอนุญาตให้มีการใช้หรือทำประโยชน์ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชขอความเห็นจากหน่วยงานของรัฐนั้นก่อน

ในการกำหนดให้พื้นที่บริเวณใดเป็นเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่าต้องให้มีค่าธรรมเนียม คิดเห็นชอบผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เดียวข้อ แห่งประชาชน เพื่อนำเงินประชุมของราษฎร์ ดำเนินการและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการ หันนี้ ตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ทำการสำรวจพื้นที่ได้แล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมจะกำหนดเป็นเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๔๖ ให้เสนอขอรับดีกรีมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศเป็นพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่าเพื่อให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เตรียมการกำหนดให้บริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

ในระหว่างการดำเนินการเพื่อกำណดให้พื้นที่เตรียมการตามวรรคหนึ่ง เป็นเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๔๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจควบคุมและคุ้มครองพื้นที่ในพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่าตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดและตามระเบียบ

ที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และในกรณีที่พื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอยู่ในพื้นที่ป่าหรือป่าสงวนแห่งชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ในพื้นที่เตรียมการดังกล่าวด้วย

มาตรา ๔๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเครื่องหมายอื่นที่จำเป็น เพื่อให้ประชาชนทราบว่าเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอำนวยความสะดวกและให้ความรู้แก่ประชาชน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบ ในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต และเครื่องหมายอื่น ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด

มาตรา ๕๐ การขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่เป็นการขยายหรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบางส่วน ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแบบท้ายพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย

ให้นำความในมาตรา ๔๙ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙ มาใช้บังคับแก่ การขยายหรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๕๑ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้จัดให้มีแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแต่ละแห่งเพื่อเสนอขออนุมัติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้ความเห็นชอบ เมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้ความเห็นชอบแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดังกล่าวแล้ว ให้หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นดำเนินการให้เป็นไป ตามแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น

แผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามวรรคหนึ่ง ต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่าและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตามมาตรา ๔๕ (๓) และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยแนวทางการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า การดูแลและฟื้นฟู แหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า การคุ้มครองและดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นได้ซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่

ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรmorphumอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดและคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรmorphumอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๓ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า หรือล่อหรือนำสัตว์ป่าออกไประเว้นแต่จะกระทำเพื่อการสำรวจ การศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรmorphumอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรmorphumอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๔ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) กระทำให้หลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต หรือเครื่องหมายอื่นซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย สูญหาย หรือไร้ประโยชน์

(๒) ยืดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม

(๓) เปลี่ยนแปลงท่าน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ

(๔) ปิดกั้นหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก

(๕) เก็บหา นำออกไประเว้นแต่จะกระทำการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม่ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ

(๖) ปลูกต้นไม้หรือพฤกษชาติอื่น ๆ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิดเข้าไป

เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษาวิจัย กฤษ หรือทดลองทางวิชาการ การถ่ายทำภาพยนตร์ วีดิทัศน์หรือสารคดี การถ่ายภาพ การศึกษาธรรมชาติ การบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน พนักงานเจ้าหน้าที่อาจอนุญาตให้บุคคลกระทำการตาม (๑) (๕) หรือ (๖) ได้ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนด ทั้งนี้ การกระทำนั้นต้องอยู่

ในความควบคุมดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่รับการดำเนินการตามข้อบังคับสัตว์ป่า เกินสมควร และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเขตอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต และการควบคุมดูแล ตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๕ ความในมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๕๔ มิให้ใช้บังคับแก่ การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการณ์ดังต่อไปนี้

(๑) มีความจำเป็นเร่งด่วนฉุกเฉินเพื่อการป้องกันภัยตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติ อันเป็นสาธารณสุข เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการได้แล้วให้รายงานต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อทราบโดยมิฉะนั้น

(๒) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า หรือการสำรวจ ศึกษาสิ่ง วิจัย หรือทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติหรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการกระทำการใดๆ ให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม (๑) พนักงานเจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นช่วยเหลือในการกระทำการดังกล่าวก็ได้ และให้รายงานการกระทำการดังกล่าวก็ได้ และให้ถือว่าการกระทำการของเจ้าหน้าที่อื่น ของรัฐหรือบุคคลอื่นเป็นการกระทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

การกระทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตาม ระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ

มาตรา ๕๖ เพื่อประโยชน์ในให้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เป็นไป อย่างสมดุลและยั่งยืน หากพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า ไม่ได้มีศักยภาพเหมาะสมเพียงพอในการเก็บหา หรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ ที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืน และหัวหน้าเขตอุทยาน พันธุ์สัตว์ป่าเห็นว่าการเก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาตินั้นภายใต้บริโภคนั้นที่ที่กำหนด ไม่ส่งผลกระทบสร้างความเสียหายต่อระบบ生境 สภาพธรรมชาติ และสัตว์ป่า หัวหน้าเขตอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ให้สัดเป็นที่เกี่ยวข้องอาจพิจารณาศึกษาจัดทำโครงการ ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาตินั้นตามหลักวิชาการ วัฒนธรรม และวิถีชุมชน เสนอต่อกองคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อกองคณะกรรมการให้ความเห็นชอบโครงการนั้นแล้วอธิบดี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงจะอนุญาตให้ดำเนินการตามโครงการดังกล่าวได้ ทั้งนี้ การอนุญาต ให้ดำเนินโครงการต้องคำนึงถึงชนิด ประเภท จำนวนหรือปริมาณของทรัพยากรธรรมชาติที่อนุญาต ให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์ หัวหน้าเขตอุทยาน มาตรการตรวจสอบและควบคุมผลกระทบ และการ พื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการศึกษาจัดทำโครงการ การอนุญาต การเก็บหา หรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนด

หมวด ๕ เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทน

มาตรา ๕๗ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสภาพการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ความปลอดภัย ความสะอาด ความเป็นระเบียบร้อย การให้บริการ และการอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนสำหรับการนั้นก็ได้

หลักเกณฑ์และ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บและการยกเว้นค่าบริการหรือ ค่าตอบแทน และอัตราค่าบริการหรือค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีคณะกรรมการ

เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทนที่ได้รับตามมาตรา๕๗ ให้จัดทำรายงานทางการเงิน และผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการ และเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบ

มาตรา ๕๘ เงินที่เรียกเก็บได้ตามมาตรา ๕๗ และเงินที่มีผู้บริจาคมให้ได้ซ้ายด้านในแต่องศาคณฑ์อักษร แสดงไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเบิกรักษาไว้เป็นเงินเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ และบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าและรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า หรือเพื่อการช่วยเหลือเยี่ยวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสัตว์ป่า

มาตรา ๕๙ เงินเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ และสำรองรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์และสักขยาติชื่อแห่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่าตามมาตรา ๕๘ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชนำไปใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามแผนแม่บทที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๕๘ (๓) และได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

(๒) การคุ้มครอง ดูแล บำรุงรักษา หรือฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขต_rักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่ซึ่งคณะกรรมการเห็นชอบให้เป็นพื้นที่ เตรียมการกำหนดเป็นเขต_rักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตลอดจนเป็นเงินซ่อมเหลือ และอุดหนุนกิจการใดที่เกี่ยวกับการสนับสนุน ส่งเสริม และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขตนั้น

(๓) การบำรุงรักษาสถานที่ หรือการจัดหาสิ่งจำเป็นหรือเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ความรู้ การศึกษาอบรมชาติของประชาชน

(๔) ค่าใช้จ่ายในการทำลาย รื้อถอน ย้ายสิ่งปลูกสร้างหรือต้นไม้ ที่มีผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๗๙ (๓)

(๕/๑) การคุ้มครอง ดูแล รักษา หรือช่วยเหลือสัตว์ป่าที่มีผู้อดทิ้ง สัตว์ป่าที่พิการ บาดเจ็บ ป่วย อ่อนแ้อย่างหนัก หรือสัตว์ป่าที่ตกเป็นข้อแห่นตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามคำพิพากษาของศาล

(๕) การฝึกอบรม การศึกษา หรือทดสอบวิจัย หรือทดลองทางวิชาการของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านสัตว์ป่าและการอนุรักษ์สัตว์ป่า

(๖) เงินสวัสดิการหรือเงินช่วยเหลือให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ หรืออาสาสมัครที่ได้รับอันตราย บาดเจ็บ เสียชีวิต หรือเป็นเงินช่วยเหลือในการต่อสู้ด้วยการปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครอง ดูแลรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่ซึ่งคณะกรรมการเห็นชอบให้เตรียมการทำหนังเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) การช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสัตว์ป่า

การใช้จ่ายเงินตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอนุรักษ์สัตว์ป่าและธรรมชาติ

มาตรา ๖๐ การนำส่งและการเก็บรักษาเงินตามมาตรา ๕๙ เพื่อการอนุรักษ์ พื้นที่ แหล่งกำเนิดสัตว์ป่าและพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และพื้นที่อันตรายที่อยู่ติดกันหรือติดกับเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

หมวด ๖ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตรา ๖๑ บัญชีของสถานที่ที่ใช้ในราชการ หรือใช้เพื่อสภากาแฟและโฆษณาหรือประชุมใช้ประชุมใช้ประชุมร่วมกันแห่งใดแห่งหนึ่งที่ไม่ได้เป็นที่ดินที่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิ์ครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่นของบุคคลใด เว้นแต่เป็นที่ดินของหน่วยงานของรัฐ สมควรอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่าชนิดใดหรือประเภทใดรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้นได้โดยทำเป็นประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีแผ่นที่แสดงแนวเขตนั้นด้วย

เมื่อประกาศตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับแล้ว ให้มาตราการบังคับหรือมาตรการคุ้มครองในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กฎหมายอื่นจะได้กำหนด มาตรการในเรื่องดังกล่าวไว้ไม่ต่ำกว่ามาตราการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสองและวรคสาม มาใช้บังคับแก่การกำหนด
เขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้กำหนดสำหรับสัตว์ป่า
พื้นที่ได้แล้วหนึ่งวันนี้คราวหนึ่งจะกำหนดให้พื้นที่ได้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๖๑ หรือ
ขยายเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๖๓ ให้นำความในมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับแก่การกำหนดให้พื้นที่
ดังกล่าวเป็นพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม

มาตรา ๖๓ การขยายหรือการเพิกถอนเขตห้ามล่าสัตว์ป่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน
ให้กระทำโดยประกาศของรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และในกรณีที่เป็นการขยาย
หรือเพิกถอนเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบางส่วน ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแบบท้ายประกาศด้วย
ให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสองและวรคสาม มาใช้บังคับแก่การขยาย
เขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม

มาตรา ๖๔ ให้นำความในมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับแก่การจัดให้มีหลักเขต ป้าย
หรือเครื่องหมายแสดงแนวเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม

มาตรา ๖๔/๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๔ ในกรณีที่การกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
แห่งได้ครอบคลุมบริเวณสถานที่ที่ใช้ในราชการ หรือใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์หรือประชาชน
ใช้ประโยชน์ร่วมกัน หน่วยงานของรัฐและประชาชนยังคงมีสิทธิเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่เป็น
เขตห้ามล่าสัตว์ป่านี้ได้ตามแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๖๕/๑
ทั้งนี้ ในกรณีที่การใช้ประโยชน์ดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงต่อสัตว์ป่าที่ห้ามล่าหรือ^๑
ระบบ生息ของเขตห้ามล่าสัตว์ป่านี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งห้ามด้วยการกระทำการกระทำดังกล่าว
หรือสั่งให้ออกไปจากเขตห้ามล่าสัตว์ป่าได้เป็นคราว ๆ ไป

มาตรา ๖๕ เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือ
ประเภทใดตามมาตรา ๖๑ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ได้รับการแต่งต่อไปนี้

(๑) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่ร่างของสัตว์ป่านั้น
เว้นแต่จะกระทำเพื่อการสำรวจ ภารศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็น
หนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

(๒) ตัด โคน แม้วาง เผา ทำลาย ตันน้ำหรือพฤกษาตืออิน หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ
ชุด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด ทราย ลูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ หรือเลี้ยงสัตว์
หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ทุ่งทัน
หรือเหือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือเมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
ได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่งโดยเฉพาะ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงาน อื่นใดที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษาวิจัย หรือทดลองทาง วิชาการ หรือการคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๕/๑ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าจัดให้มีแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อสนับสนุนอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้ความเห็นชอบ เมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้ความเห็นชอบแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดังกล่าวแล้ว ให้หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้นดำเนินการให้เป็นไป ตามแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้น

แผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามวรรคหนึ่งต้องสอดคล้อง กับแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๔๔ (๓) และ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด โดยอย่างน้อย ต้องประกอบด้วยแนวทางการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่าและแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากิน ของสัตว์ป่า การดูแลควบคุมและป้องกันผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่มีหน่วยงานของรัฐ ใช้ประโยชน์ หรือเป็นที่สาธารณประโยชน์หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันในเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้น

มาตรา ๖๖ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่าในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ดูแลรักษาพื้นฟูสัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัย และแหล่งหากินของสัตว์ป่าให้เกิด ความยั่งยืน
- (๒) ติดตามและเฝ้าระวังเพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขผลกระทบ ที่เกิดจากสัตว์ป่า
- (๓) ให้ความรู้แก่ประชาชนในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๖๗ ในกรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการจัดการกับสัตว์ป่า ที่อยู่นอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือสร้างความเดือดร้อน ต่อประชาชน หรือเพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าชนิดที่ใกล้สูญพันธุ์หรือมีความสำคัญต่อระบบนิเวศ เป็นอย่างยิ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดให้บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าชนิด หรือประเภทนั้นได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีแผนที่แสดงแนวเขตแบบท้ายประกาศด้วย

ประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนด ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดให้ชัดเจน โดยต้องไม่เกินสองปี และในกรณีมีความจำเป็น

อธิบดีอาจประกาศขยายระยะเวลาการกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าได้คราวละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันโดยประกาศในราชกิจจานุเบka

ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปดูแลรักษาพื้นที่ และกำหนดมาตรการควบคุมหรือออกคำสั่งห้ามกระทำการใด ๆ ในพื้นที่ควบคุม เพื่อการจัดการสัตว์ป่าที่ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม และหากพื้นที่ดังกล่าวมีผู้มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองอยู่โดยชอบด้วยกฎหมาย ให้อธิบดีดำเนินการให้มีการจ่ายค่าเสียหาย หรือค่าชดเชยแก่ผู้นั้นด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายค่าเสียหายหรือค่าชดเชยตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๗

การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใด ของพันธุ์ไม้หรือพันธุ์สัตว์ป่าดังกล่าว รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการศึกษาหรือวิจัย จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

การแบ่งปันผลประโยชน์จากการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนี้

หมวด ๘

การควบคุมและพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖๙ ความในมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๓๓ มิให้นำมาใช้บังคับแก่การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ภารศึกษาสิ้ษย์ วิจัย หรือทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า การป้องกันหรือแก้ไขภัยธรรมชาติ ประชานิเวศ หรือเพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการสวนสัตว์ ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๐ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ **ภารศึกษาสิทธิ วิจัย** หรือทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า การป้องกันหรือแก้ไขภัยตราียแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจกรรมสวนสัตว์ มิให้เกิดความในมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับแก่

(๑) การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐซึ่งได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๒) การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตามภารกิจของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๙ เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่การส่งเสริมกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ หรือกิจกรรมสวนสัตว์ ตามมาตรา ๓๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่า ตามอัตราที่กำหนดในระเบียบซึ่งอธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ออกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติไม่ว่าในหรือนอกประเทศไทย ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และจะต้องจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเท่าอัตราของทางราชการ รวมทั้งต้องจ่ายค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายจริงในการปฏิบัติงานด้วย

การยื่นคำขอ การกำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๓ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองผู้ได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรอง แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๗๔ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรอง เมื่อปรากฏว่า ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองไม่ปฏิบัติตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งตามมาตรา ๗๓

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดเวลาครึ่งလบ ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่แจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองทราบ โดยอธิบดีจะเพิกถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองก่อนครบกำหนดก็ได้ เมื่อเหตุในการออกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือใบรับรองสิ้นสุดลง

มาตรา ๗๕ ให้อธิบดีมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองได้ เมื่อปรากฏว่า ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือไม่แก้ไขหรือปฏิบัติ ให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด หรือผู้รับใบอนุญาตเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือใบรับรองและได้กระทำการอันเป็นเหตุให้ต้องถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองตามมาตรา ๗๓ อีกภายในหนึ่งปี

มาตรา ๗๖ ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือชากระสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครองตามใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ถูกเพิกถอนนั้น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้เสริจสิ่งภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง

(๑) จำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือชากระสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๙ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

(๒) จำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือชากระสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แก่ผู้ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗

(๓) กรณีที่ประสงค์จะดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตาม มาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุม ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๗

(๔) กรณีที่ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ หรือชากระสัตว์ป่าดังกล่าว ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙

(๕) กรณีที่ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าควบคุมหรือชากระสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองตามมาตรา ๑๙

ในกรณีที่ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และประสงค์จะส่งมอบสัตว์ป่าหรือชากระสัตว์ป่าที่เหลืออยู่แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง ให้นำความในมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง ได้รับมอบสัตว์ป่าหรือชากระสัตว์ป่า ดังกล่าวแล้ว ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๗ ใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรองภายใต้เงื่อนไขในเก้าสิบวันก่อนใบอนุญาตหรือใบรับรองเดิมสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ดำเนินการตามใบอนุญาตหรือใบรับรองเดิมต่อไปได้จนกว่าผู้มีอำนาจอนุญาตจะมีคำสั่งเมตตาอย่างใบอนุญาตหรือใบรับรอง

ในการณ์ที่ผู้มีอำนาจอนุญาตมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรองถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือจากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครองตามใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ไม่ได้รับการต่ออายุใบอนุญาตนั้นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้มีอำนาจอนุญาตมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง และให้นำความในมาตรา ๗๖ วรรคสองมาใช้บังคับในการณ์ที่ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยอนโน้ม

มาตรา ๗๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่
และคำนวณ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) เข้าไปในสถานประกอบการหรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาห่างพระอาทิตย์ขึ้น ถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานประกอบการหรือสถานที่นั้นเพื่อตรวจสอบ และควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ตรวจค้นสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น ถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเนินซักกว่าจะเอาหมายค้นมาได้จะมีการยกย้ายซุกซ่อน ส่ง หรือนำออกนอกอาณาจักร หรือทำลายทรัพย์สิน วัตถุ สิ่งของ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการกระทำความผิด รวมทั้งมีอำนาจจ่ายดหรืออายัดสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า เอกสารหรือหลักฐานหรือวัตถุใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ในกรณีตรวจสอบหรือดำเนินคดี

เมื่อตรวจค้น หรือยืดหรืออายัดตาม (๓) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ
จะกระทำต่อไปในเวลาอลาบีนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

มาตรา ๗๙ ในการนี้ที่มีการกระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดเดินการกระทำได้ ๆ หรือสั่งให้ออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้รื้อถอน นำเคลื่อนที่ย้ายออกไป แก้ไข หรือทำการอื่นใดแก่สิ่งปลูกสร้าง สิ่งที่เป็นอันตรายแก่สัตว์ป่า หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพ หรือสิ่งที่เป็นอันตรายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๓) ยึด ทำลาย รื้อถอน แก้ไข หรือทำการอื่น เมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม (๒) หรือไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด หรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาด้วยไม่พบ

(๔) ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

มาตรา ๘๐ พนักงานเจ้าหน้าที่ตำแหน่งใดหรือระดับใดจะมีอำนาจตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๗๘ และมาตรา ๗๙ ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือจะต้องได้รับอนุมัติจากบุคคลใด ก่อนดำเนินการ รวมทั้งวิธีการปฏิบัติหน้าที่ และคุณสมบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่แต่ละตำแหน่ง หรือแต่ละระดับให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ทำการมอบหมายไว้ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายนั้นเพื่อแสดงต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๘๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๒ เพื่อประโยชน์ในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘๓ ในการจัดการแก่สัตว์ป่าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดได้ หรือสัตว์ป่าที่ตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามคำพิพากษาของศาล หรือสัตว์ป่าที่มีผู้หอดหึ้ง หรือสัตว์ป่าที่พิการ บาดเจ็บ ป่วย อ่อนแอ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ช่วยเหลือ ดูแล รักษา จำหน่าย ปล่อยสู่ธรรมชาติ ส่งคืนถิ่นกำเนิด โอน ทำลาย เอาไว้ใช้ในราชการ หรือจัดการอย่างหนึ่งอย่างใด แก่สัตว์ป่านั้นก็ได้

ในการช่วยเหลือ ดูแล หรือรักษาสัตว์ป่าของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง อาจส่งสัตว์ป่านั้นให้ไปอยู่ในความดูแลรักษาของสวนสัตว์ สถานพยาบาลสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วย สถานพยาบาลสัตว์ สถานสงเคราะห์สัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและ การจัดสวัสดิภาพสัตว์ หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับใช้เลี้ยงดู ดูแล รักษาสัตว์ป่าซึ่งได้เข้ามายังเบียนกับกรมอุทัยฯแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี ก็ได้

ถ้าความประภูมิหลังว่า สัตว์ป่าที่ได้รับได้ตามวรรคหนึ่งมีใช้ทรัพย์สิน
ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำการผิด ให้กรรมอุทัยนแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง^๑
แล้วแต่กรณี คืนทรัพย์สินนั้น ถ้าไม่อาจคืนได้ ให้ชดใช้ราคายังคงสินนั้นตามราคาสัตว์ป่า^๒
ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตามมาตรา ๗๑

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง และหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข
การขึ้นทะเบียน และการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนสถานที่ที่จัดไว้สำหรับใช้เลี้ยงดู ดูแล รักษาสัตว์ป่า
ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๙ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดกระทำการหรือด่วนกระทำการไม่ว่าจะใจหรือประมาทเลินเล่อ^๓
โดยมิชอบด้วยกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า^๔
หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ผู้นั้นต้องชดใช้ค่าเสียหายตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย^๕
สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น

ค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟู
ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพนั้นด้วย

หลักเกณฑ์ในการคำนวนมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไป
ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรฐานนี้ ให้กรรมอุทัยนแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช^๖
เป็นผู้เสียหายในการฟ้องคดี

มาตรา ๔๖ ให้นำความในมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำการล่าสัตว์ป่าสงวน^๗
หรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่นอกเขต_rักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือนอกเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม^๘
เว้นแต่เป็นกรณีการกระทำการตามมาตรา ๑๓

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรฐานนี้ ให้กรรมอุทัยนแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช^๙
หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เป็นผู้เสียหายในการฟ้องคดี

มาตรา ๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๒๔ ถ้ากระทำต่อสัตว์ป่าคุ้มครอง^{๑๐}
ขาดสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากขาดสัตว์ป่าคุ้มครอง ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินสิบปี^{๑๑}
หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๔ ถ้ากระทำต่อ^{๑๒}
สัตว์ป่าสงวน ขาดสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากขาดสัตว์ป่าสงวน ต้องระหว่างโทษจำคุกตั้งแต่สามปี^{๑๓}
ถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนมาตรการควบคุมหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ที่ออกตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง มาตรา ๒๑ วรรคสาม มาตรา ๒๒ วรรคสี่ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๒ วรรคสี่ หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ออกตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกิน หากเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๔ (๓) ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวังโทษจำคุกตั้งแต่สามปี ถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือห้าล้านบาท หรือห้าสิบห้าร้อยบาท

มาตรา ๙๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๑ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ วรรคสาม ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๑) ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง ต้องระวังโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๙๖ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๔ ต้องระวังโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๕๗ ผู้ได้ยิดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติไปจากเดิมในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๒) ต้องระหว่างโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท หรือหั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามวรคหนึ่ง ถ้าได้กระทำในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๒ ตามที่คณะกรรมการอนุมัติกำหนด หรือพื้นที่ประจำของระบบนิเวศหรือความหลากหลายทางชีวภาพ ผู้กระทำต้องระหว่างโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในวรคหนึ่งกึ่งหนึ่ง

มาตรา ๕๘ ผู้ได้เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้มีดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๕) ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือหั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามวรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลและมีมูลค่ารวมกันไม่เกินสองพันบาท ผู้กระทำต้องระหว่างโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

ในกรณีความผิดตามวรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหาย แก่ไม้ที่เป็นต้นหรือเป็นห่อนอย่างหนักหรือหั้งสองอย่างรวมกันเกินยี่สิบตันหรือห่อน หรือรวมปริมาตรไม่เกินสี่ลูกบาศก์เมตร ผู้กระทำต้องระหว่างโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท

มาตรา ๕๙ ผู้ได้ฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๔) ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือหั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๐ ผู้ได้ฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๖) ต้องระหว่างโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท ในกรณีความผิดตามวรคหนึ่ง ถ้าเป็นการนำหรือปล่อยสัตว์ที่เป็นอันตราย หรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศอย่างรุนแรงในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น ผู้กระทำต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือหั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๑ ผู้ได้ฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ (๑) หรือ (๒) ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือหั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่การฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ (๒) เป็นการกระทำแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลและมีมูลค่ารวมกันไม่เกินสองพันบาท ผู้กระทำต้องระหว่างโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๐๑/๑ ผู้ได้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๙ (๑) ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
นอกจากต้องระหว่างโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้นั้นต้องระหว่างโทษปรับอีกวันละ
ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๐๑/๒ ผู้ได้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๙ (๒)
ต้องระหว่างโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
นอกจากต้องระหว่างโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้นั้นยังต้องระหว่างโทษปรับอีกวันละ
ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๐๒ บรรดาความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมีอำนาจมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้อธิบดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เงินค่าปรับที่ได้รับตามมาตราหนึ่งไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้กรมอุทิศและชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บรักษาไว้เป็นเงินเพื่อค่าธรรมเนียมสัตว์ป่า พืชน้ำ แหะขัมกสุสัตว์ เชื้อสายพันธุ์สัตว์ป่า หรือเชื้อสายพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อค่าธรรมเนียมสัตว์ป่าและสัตว์ป่าให้ชี้ชนเหล่านี้ที่อยู่อาศัย หรือเหล่าสหกิจชลสัตว์ป่าตามมาตรา ๕๘

มาตรา ๑๐๓ ในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ให้เรียกค่าเสียหายตามมาตรา ๔๔ หรือมาตรา ๔๕ ไปในคราวเดียวกัน

มาตรา ๑๐๔ ในกรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาล และให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับแก่ผู้นำจับเป็นจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับตามคำพิพากษาโดยจ่ายจากเงินค่าปรับที่ชำระต่อศาล ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินค่าปรับหรือชำระไม่ถึงจำนวนที่จะต้องจ่ายค่าสินบนนำจับได้ครบถ้วน ให้จ่ายเงินสินบนนำจับที่ยังจะต้องจ่ายจากเงินค่าขายของกลางที่ศาลมีสั่งให้รับ ถ้ายังขาดอยู่อีก ก็ให้เป็นพับไป

ในกรณีที่มีผู้นำจับหลายคน ให้แบ่งเงินสินบนนำจับให้คนละเท่า ๆ กัน การจ่ายเงินสินบนนำจับนั้น จะจ่ายได้มีคดีถึงที่สุดแล้ว

มาตรา ๑๐๕ บรรดาไม้ ชากระสัตว์ป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่นใดที่มีอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด หรือชากระสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อาจรุ่นเครื่องเมื่อเครื่องใช้ สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่ได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้กระทำความผิดตามมาตรา ๕๕ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) หรือ

มาตรา ๖๕ (๑) หรือ (๒) ให้รับเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งรับทรัพย์สินตามวรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ร้องขอต่อศาลแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประการคุณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ ไม่ว่าในคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าว ให้ส่งประกาศดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังกฎหมายสำเนาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำขอเข้ามาในคดีก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

ในการนี้ที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของแต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิด อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิด เช่นนั้นเกิดขึ้น หรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันแรกของวันที่ปิดประการค ในการนี้ที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินให้นับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือถือว่าได้รับไปยังหนอบรับดังกล่าวตามวรรคสอง และในกรณีนี้ให้นำมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๖ ในกรณีผู้กระทำการความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำดังนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ดูแลส่งการ หรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำการความผิดดังนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดดังนั้น ๆ ด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๐๗ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๓๘ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลงก่อน จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่าซึ่งต้องไม่เกิน หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๔ ให้สัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายธรรมที่ออกตามพระราชบัญญัติ
สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมี
กฎหมายธรรมตามมาตรา ๗ ใช้บังคับ

ให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ตามกฎหมายธรรมที่ออกตามพระราชบัญญัติ
สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามพระราชบัญญัตินี้
จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๘ ใช้บังคับ

ให้สัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดห้ามนำเข้าหรือส่งออกตามมาตรา ๒๓
วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าควบคุม
ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๘ ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดมีวาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ
(*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาฉลามวาฬ
(*Rhincodon typus*) หรือชากระดูกสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวไว้ในความครอบครองอยู่ก่อนวันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือชากระดูก
ป่าสงวนดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อ
พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งไว้แล้ว ให้ปฏิบัติตั้งต่อไปนี้

(๑) สำหรับวาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ (*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*)
หากผู้ครอบครองประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไป ให้อธิบดีกรมประมงพิจารณา
ออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราวแก่ผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้น ทั้งนี้
โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและความปลอดภัยของสัตว์นั้นเป็นสำคัญ และผู้รับใบอนุญาตครอบครอง
สัตว์ป่าสงวนชั่วคราวจะจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวนต่อไปไม่ได้ เว้นแต่โดยการตกทอด
ทางมรดก แต่หากไม่ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนต่อไป ให้ผู้ครอบครองจำหน่าย จ่าย หรือโอน
สัตว์ป่าสงวนดังกล่าวให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒
หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่
ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่
ในความครอบครองอีกเท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้นยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดิน
และให้ผู้นั้นส่งมอบสัตว์ป่าสงวนให้แก่กรมประมงเพื่อนำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกรมประมง
กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๒) สำหรับชากระดูกของวาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ
(*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาฉลามวาฬ
(*Rhincodon typus*) ให้อธิบดีกรมประมงพิจารณาออกใบรับรองการครอบครองชากระดูกสัตว์ป่าสงวน
ให้แก่ผู้ครอบครองเพื่อครอบครองชากระดูกสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย หรือโอน
ให้แก่ผู้อื่นไม่ได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมประมงหรือโดยการตกทอดทางมรดก

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองชาگสัตว์ป่าสงวน อายุใบอนุญาต หรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือชาگสัตว์ป่าสงวน การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่ออกดีกรีมประมงกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑๐ ให้บรรดาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๑ บรรดาการดำเนินการได้เกี่ยวกับการเตรียมการเพื่อกำหนด เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าซึ่งได้กระทำไปแล้วในขั้นตอนใดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ แต่การดำเนินการในขั้นตอนต่อไปให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๒ บรรดาภูมิประเทศ ระบบที่ดิน ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎหมายประเทศ ระบบที่ดิน ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎหมายประเทศ ระบบที่ดิน ประกาศ หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๑๑๓ การอนุญาต ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต หลักฐานการแจ้งการครอบครอง และใบรับรองที่ออกให้แก่บุคคลใด ๆ ตามพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน

มาตรา ๑๑๔ บรรดาคำขอใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ และให้อธิบดีเรียกเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอ ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ครบถ้วน เว้นแต่คำขอได้มีอายุอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คำขอนั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๑๖ บรรดาอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมาย
ว่าด้วยเรื่อง สัมปทาน ในอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วย
ป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เแล้วแต่กรณี ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ต่อไป
เพียงเท่ากำหนดอายุของอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยเรื่อง สัมปทาน
ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมาย
ว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาตินั้น

มาตรา ๑๗ ให้โอนเงินที่กรรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บไว้
เป็นรายได้เพื่อบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติ
สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มาเป็นเงินเพื่อ OFFSET หักภาษี ผืนฟู ลดชนับรุษรักษากาชาดสัตว์ป่า
พันธุ์สัตว์ป่า หรือเช่าห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อหักภาษี OFFSET หักภาษีให้ชั่วหนาสัตว์ป่าอยู่อาศัยหรือ
หนาสัตว์ป่าตามพัฒนาชัยภูมิ ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๘ ให้กรรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชสำรวจการถือครองที่ดิน
ของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่ง^๑
ให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือ
ประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า
และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษา^๒
ทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยมีได้สิทธิในที่ดินนั้น^๓
เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกิน
และได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ภายใต้กรอบมติคณะกรรมการรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะกรรมการรักษา^๔
ความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุก
ทำลายทรัพยากรป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสภาวะกรณีปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๙
มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการแบบท้าย
พระราชบัญญัติ และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินปีสิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ
เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินภายใต้โครงการที่จะ
ดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในการอนุรักษ์ผืนฟู ดูแลรักษาสัตว์ป่า^๕
ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายใต้เขตพื้นที่ดำเนินโครงการ
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสันสุกด้วยอยู่อาศัยหรือทำกิน
และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง
หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา
นำออกไป ทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน กรวด
ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อ
ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ หรือนำหรือปล่อยสัตว์
ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชบัญญัติที่ตราขึ้นตามมาตราหนึ่ง หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อ
การดำเนินชีพอย่างเป็นปกติธรรม และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบ
ของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑)	ใบอนุญาตเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๒)	ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน	๑,๐๐๐ บาท
(๓)	ใบอนุญาตครอบครองชากระดับสัตว์ป่าคุ้มครองที่ เพาะพันธุ์ได้ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๔)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าสงวน	ตัวละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๕)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกชากระดับสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดับสัตว์ป่าสงวน	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๖)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน	๑,๐๐๐ บาท
		ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๗)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกชากระดับสัตว์ป่าคุ้มครอง ชากระดับสัตว์ป่าควบคุม หรือผลิตภัณฑ์ จากชากระดับสัตว์ป่าดังกล่าว	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๘)	ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่า ตามมาตรา ๒๓	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน	๕๐๐ บาท
		ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๙)	ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกชากระดับสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดับสัตว์ป่าตามมาตรา ๒๓	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๑๐)	ใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครอง ที่เพาะพันธุ์ได้หรือสัตว์ป่าควบคุม	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๑๑)	ใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือชากระดับสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดับสัตว์ป่าดังกล่าว	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๑๒)	ใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
(๑๓)	หนังสืออนุญาตดำเนินกิจกรรมใด ๆ ในเขตราชษา พันธุ์สัตว์ป่า หรือในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
(๑๔)	ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่า คุ้มครองข้าราชการ	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน	๑๐๐ บาท
		ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๕)	ใบรับรองการครอบครองชากระดับสัตว์ป่าสงวนหรือ ชากระดับสัตว์ป่าคุ้มครอง	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท

(๑๖) การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาต หรือใบรับรองนั้น
(๑๗) การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ครั้งละกึ่งหนึ่งของค่าธรรมเนียมใบอนุญาต หรือใบรับรองนั้น
(๑๘) ใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท

บัญชีสัตว์ป่าสงวน

ลำดับที่	<u>สัตว์ป่าสงวน</u>
	<u>สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม</u>
๑	กระซู่ (<i>Didermocerus sumatraensis</i>)
๒	กรางผา (<i>Naemorhedus griseus</i>)
๓	กูปรีหรือโคไพร (<i>Bos sauveti</i>)
๔	เก้งหม้อ (<i>Muntiacus ~~sealfeae~~</i>)
๕	ควายป่า (<i>Bubalus bubalis</i>)
๖	พะยุนหรือหมูน้ำ (<i>Dugong dugon</i>)
๗	แมวลายหินอ่อน (<i>Pardofelis marmorata</i>)
๘	แรด (<i>Rhinoceros sondaicus</i>)
๙	ละองหรือละมั่ง (<i>Cervus eldi</i>)
๑๐	เลียงผาหรือเยิงหรือกูรำหรือโคราม (<i>Capricornis sumatraensis</i>)
๑๑	วาฬบรูด้า (<i>Balaenoptera edeni</i>)
๑๒	วาฬโอมุระ (<i>Balaenoptera omurai</i>)
๑๓	สมเสร็จ (<i>Tapirus indicus</i>)
๑๔	สมันหรือเนื้อสมัน (<i>Cervus schomburgki</i>)
	<u>สัตว์ป่าจำพวกนก</u>
๑	นกกระเรียน (<i>Grus antigone</i>)
๒	นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร (<i>Pseudochelidon sirintarae</i>)
๓	นกแต้วเหล็กห้องคำ (<i>Pitta gurneyi</i>)
	<u>สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงคลาน</u>
๑	เต่ามะเฟือง (<i>Dermochelys coriacea</i>)
	<u>สัตว์ป่าจำพวกปลา</u>
๑	ปลาฉลามวาฬ (<i>Rhincodon typus</i>)

สรุปผลการดำเนินงาน
การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

ของ
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....
สภานิตบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการวิสามัญได้มีการประชุมเพื่อพิจารณา จำนวน ๗ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันพุธที่สุดที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๓ วันจันทร์ที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๕ วันพุธที่ ๓๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๒ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๔ วันอังคารที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๖ วันพุธที่สุดที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

*****

คณะกรรมการวิสามัญ
ในการจัดทำรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....
สภานิตบัญญัติแห่งชาติ

นายสุรัตน์ วงศ์ต่อลาภ รองเลขาธิการวุฒิสภาพ

รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑

ฝ่ายเลขานุการ (กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ ๒)

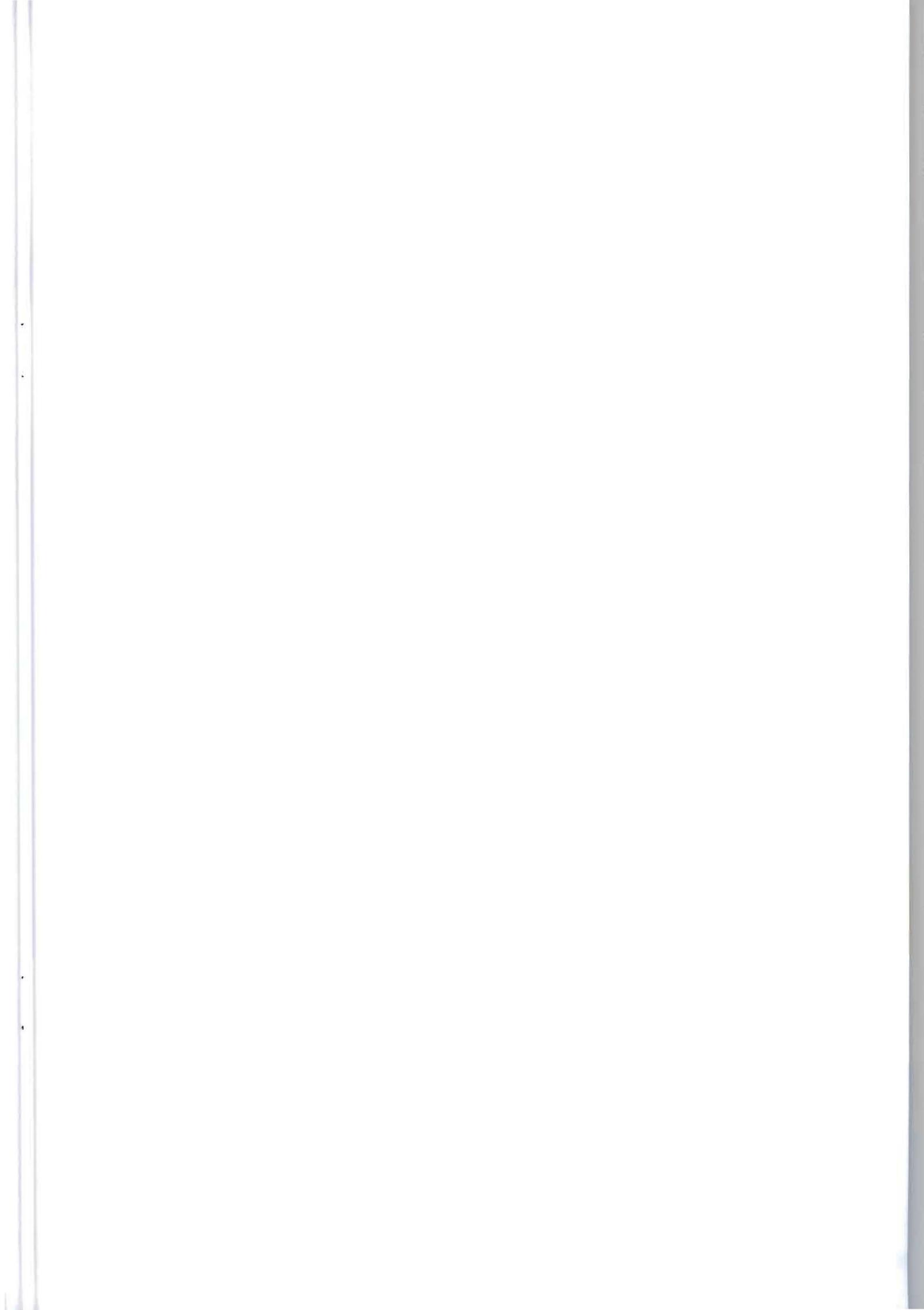
นายประเสริฐ สีเลิศ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ ๒
นายสุริยา อุ่นคำ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
นางสาววรรณวิภา ศรีวัฒนพงศ์	นิติกรชำนาญการ
นายกมลชัย แสงศรีคำ	นิติกรชำนาญการ
นายวิทยา เที่ยงแท้	นิติกรชำนาญการ
นางสาวกัทรพร อารีย์ชน	วิทยากรชำนาญการ
นายภูเมธ อธิกัญญาภุกุล	วิทยากรชำนาญการ
นางสาววรรณรรณ เกิดทอง	วิทยากรชำนาญการ
นางสาววัลลภา ภูวนะ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

ฝ่ายเอกสารอ้างอิง

นางสาวลัดดาวัลย์ สมบูรณ์กิจชัย	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิงฯ
นางอนงค์ โต๊ะประดับ	วิทยากรเชี่ยวชาญ
นายธนเดช เขตจัตุรัส	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นายคมลัน นิคมคนารักษ์	นิติกรชำนาญการ
นางสาวยุพิน พรพันธ์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

ออกแบบและพิมพ์
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขานุการวุฒิสภा
๐ โทรศัพท์ ๐๘๑-๗๔๗๖๐๐, ๐ โทรศัพท์ ๕๕๗๖๐๐, ๐ โทรศัพท์ ๕๕๗๖๐๕